

Ramhuch tainig tásg Fearghail

[McKenna, L.: *The book of Magauran*, Dublin, 1947, poem 5]

Lúcas Mac Naimhin .cc.

1 Ramhuch tainig tásg Fearghail
saéal do dhubh dhreich míndealbhaigh;
an chraobh fa bhláth - ro bo béad -
saobh do chách gan a choimhéad.

2 Fearghal mhac Briain bruinne seang
do Leith Chuinn cúich nach caoineann?
bha mharthain dóibh d'éis an fhir
sbéis nochor chóir n-a chairdibh.

3 An learg do rath ba ralán
go bás meic Mhéig Amhradhán;
a-tá ar ndíoth a cruidh do chách
an chríoch do chuir i gconách.

4 Ag sgaoileadh dúinn n-a dhiaidh sain
gan arbhur d'aithle an fheolmhaigh;
ar ndul uainn do chraoibh Choradh
laoigh ar mbuair gar mbeathoghadh.

5 Ro bo mince crodh na gceall
ar comairce ag craoibh Raoileann;
táinte sluaigh Glinne Gaibhle
tre bhuaibh cille ar comairghe.

6 Gér líonmhar a lucht toighe
dh'éis mharbhtha fhir Aolmuighe,
láimh re theach tugadh ar gcrodh,
rugadh ar gcreach gan chosnomh.

7 Mairg bheanas chéill don chruinne
bha bhfuil d'anshógh oruinne,
ní raibhe re dtocht í Tháil
ar n-aire re holc d'agháil.

8 D'éis mharcaigh Mhuighe na bhFeart
budh oilithrigh ar n-oireacht;
biaidh aithne na sligheadh sair
gá chineadh d'aithle Fhearghail.

9 Mac Briain mheic Dhonnchaidh, dearc mhall,
mhac Fionnghualann, flaith Cualann,
do-chuaidh a gcáin do na cnaibh

an uair do-cháidh ó Cobhthaigh.

10 Do-chuaidh ar gcara ór gcairdibh,
mó� eagla gach athairgnigh;
ní bhí do theagar bham theach
ní ba mbadh eagal aithchreach.

11 Re méad na dtoirbheart tug dáibh
ní tualaing cách a gcongbháil;
mairg nar chara d'ú Bhriain Bhreagh
dá bhfagha n-a dhiaidh dídean.

12 Re linn airgnigh Achaidh Mhóir
do thaibhghinn agra éagcóir
d'aithle Fhearghailní háil linn
leanmhain ar dálidá ndlighim.

13 Im thacar mbó beag mo shníomh
d'éis mheic inghine an airdríogh;
ar gcrodh má do-cháidh is-teagh
re ndol í Tháilní thoillfeadh.

14 A-déara mé n-a marbhnaidh
re fleisg an fhuilt fhionnghabhlaigh:
“Agod chaoineadh do bhraith bean,
a fhlaith Taoidhean, ar dteicheadh”.

15 A Theallach n-Eachach gan fheall,
a dhíon éigeas is airdcheall,
rian bhar námhad a-nuraidh,
a fhian Fhánad, fhuarubhair.

16 A theaghlach fhir na n-each seang
do sgaoil sibhse ar fhud Éireann;
a lucht toighe baidhbhe Breagh
[tairnge] im chroidhe bhar gcoinnmheadh.

17 A mbliadhna is meisde mise
mórbhann uaim gá innise;
ar chan mé a-nuraidh re neach
- madh cumhain é budh aithreach.

18 Easgairdeach mhé thuaidh is teas
- is mairg neach do-ní aimhleas;
ar n-uabhar re cois í Chéin
a-nois is uamhun eiséin.

19 Bás meic ríoghna rátha Cuinn
do rad mhé i ngarrdha gobhuing;

ní thabhram féin aithne air
mo réim a haithle Fhearghail.

20 Fearhal mhac Briain, bruinne geal,
ní ceann mo bhuaire do-bheireadh;
faire mo chruidh ro bo cháir
ni fhuil mh'aire re héadáil.

21 Gabha ag athchuma arm gcorr
ar marbhadh churadh Cualonn;
a shleagh re a [roibhe] roimhe
fear [oile] gá hathshnoighe.

22 Aithris Mhaghnusa is Bhriain Bhreagh
tairbhirt chruidh crodh do chaitheamh;
gon fhior nach mar ní mhéaradh,
an cradh ciadh má gcaigéaladh.

23 Ar mbreith ar n-áirgheadh 's ar n-each
cách cugainn d'iarraidh aithchreach;
a-rís ráinig ar ceann chruidh
an dream tainig ar tosaigh.

24 Marbhadh míleadh Muighe Sléacht
d'Fhearaibh Manach ba móiréacht;
doirbh síoth ris na tuathaibh thoir
ar ndíoth í Thuathail Teachtmhair.

25 Giolla Íosu is Fearhal fial
gidh comhaidhigh cath Oirghiall,
traisgeoraidh guin chleath gCoradh
ar neach fhuil gá haltoghadh.

26 Sgáile gach tuaighe n-a thaobh
dar theasg a fholt fiar fionnchlaon;
cneas í Chéin Gháille gá ghuin
léir a sgáile sna sgeanaibh.

27 Do chansad ós chionn a chuirp
sluagh Teallaigh Eachach urrdhuirc;
“Fuil gon fhóir [ór hadhradh] lann
rob amladh óir ar iarann”.

28 Teisd gach aonduine ar flaith Fáil
d'éis a anma dá ágbháil:
“Má do bhí an druim gonta ód ghuin
is tre luing th'ochta, a Fhearghail”.

29 A-dearar ar uaigh an fhinn

gon phobul d'éis an Aifrinn:
“Leagar, a chleath Chairn Line,
neach it ainm gan oirbhire”.

30 Gidh iomdha id thimcheall re treall
gáir ghol agus gáir ghéimeann,
ba meince, a learg bhraonach bhog,
sealg agus aonach umod.

31 Tug Gleann nGaibhle gan ghabháil
marbhadh meic Mhéig Amhradháin;
fagus trá an ghabhal don ghlinn
an ladhar gé tá ar toitim.

32 Ní clos ó do-chuaidh Fearghal
éan sa choill ag ceileabhradh,
cráin dá ló ní adhair d'ál,
ní labhair bó re baothán.

33 Dairghe tógbhaidh an tuile
ar marbhadh laoich Liathmuine;
[cognaid] tonna Lacha Ló
clacha orra re hannró.

34 Ní thig bláth re barraibh crann,
ní ásann féar ná fochann,
ar an dtalamh do chuir cheas
nach faghar luibh [gá] leigheas.

35 Teach onchon Lacha Leise
rob é mo theach taireise;
ní fhoil neach ris badh áil inn
do-cháidh an teach dá dtéighinn.

36 Nír an bó ná heach aige
mac Briain nar bheag sochraide;
má thug sbéis a bhean i mboin
más eadh is ar éis Fhearghaíi.

37 D'éis na sleagh do-chóidh n-a chneas
fuath don iarann rob oircheas;
a haithle an chroinn do-chóidh inn
coill nochor chóir do chaigill.

38 Fearghal mhac Briain badhbh Chualann,
mac flaitheamhail Fionnghualann,
ba díoth bó ar fíon bhfeor Banna,
ní bhíodh seadh dó i ndeagharrá. R.

39 Giolla Íoso an abhra dhuibh
cealg do dhéachus dá dhíoghuil
do [bhraith] ar neach eile inn,
cleath Eine nochon áirmhim.

40 A ndul ní heasbhaidh éinfhir
meic do mhac an tuirfhéinnidh;
bás na deise rem dhul féin
meise gá gcur fa choimhréim.

41 Dá marbhadh meisde mo sheadh,
Gafraídh is Giolla [an] Choimdheadh;
Giolla an Choimdheadh is cor dhi
blogh do thoirneamh ar dtíre.

42 Mathghamhain Mág Raghnaill réidh,
ar gcara fíre an feirséin,
do-bhéara mhé odhar ann
nó go mbé tolamh taram.